

# Naturens virkelige mødesteder - stærke fællesskaber

## Indhold

|                                            |   |
|--------------------------------------------|---|
| Kort præsentation .....                    | 2 |
| Idé og vision.....                         | 2 |
| Aktiviteter og virkemidler .....           | 2 |
| Målsætninger og målgrupper .....           | 3 |
| Bæredygtighed .....                        | 4 |
| Økonomi – budget og finansiering .....     | 4 |
| Kommunikation og videndeling.....          | 4 |
| Risici og ændrede forudsætninger .....     | 5 |
| Evaluering og forankring.....              | 5 |
| Organisation og samarbejdsrelationer ..... | 6 |

# Naturens virkelige mødesteder - stærke fællesskaber

## Kort præsentation

- Med 15 "nye" mødesteder, at øge kendskabet til og brugen af den lokale natur
- At ansatte i Ishøj Kommune, tager deres tilknyttede borgere i hånden og tager ud i naturen
- Naturens virkelige mødesteder, skaber grundlag for at styrke stærke fællesskaber
- At lærere og pædagogisk personale på skoler og i dagtilbud, lærer den nære natur at kende, så de i højere grad anvender naturen som møde- og læringsrum
- At udfordre os selv, i Ishøj Kommune, med at gennemføre et projekt med høj grad af bæredygtighed ift. materialer, lige deltagelsesmuligheder, transport, mangfoldig brug af mødestederne og ikke mindst et gennemsigtigt og meget tværgående kommunalt samarbejde

## Idé og vision

Flere ud i naturen! Det lyder enkelt og simpelt, for naturens mødesteder er jo lige derude, men det kræver både kendskab og venskab til mødestederne for at bruge dem. Vi skal ikke nødvendigvis bygge store nye faciliteter, anlægge nye stier eller etablere ny natur. Vi skal så vidt muligt bruge eller bygge ovenpå eksisterende muligheder, som grundlag for at tage andre med ud i naturen. Idéen er at skabe kendskab og venskab til 15 udvalgte steder i Ishøjs – kendte og ukendte - nære natur således, at nye målgrupper tager dem til sig som små porte, der kan være med til at skabe bedre liv og stærke fællesskaber med naturen som ramme.

I Ishøj Kommune er der mange udsatte og sårbare børn og voksne, som er tilknyttet kommunale projekter, aktiviteter, specialskoler mv. Forskningen viser, at børns nærhed til naturen fremmer både bevægelse, helbred, kognitiv udvikling og immunforsvaret. Det samme gælder for voksne.

Naturens virkelige mødesteder skal inspirere til og fremme en stærk relation til naturen.

Den store udfordring er, at kendskabet til den lokale og nære natur er alt for lille for rigtig mange kommunalt ansatte, og derfor mister de børn og voksne, som de er ansvarlige overfor, en masse muligheder for at komme ud i naturen. De voksne vil egentlig gerne, ved godt det er sundt, men er ikke klar over hvor de fysisk skal gå hen, hvordan de kommer derud og hvilke aktiviteter de kan sætte i værk.

I et tværfagligt samarbejde mellem Ishøj Naturcenter, Ishøjgård (specialskole, aflastningstilbud og familieværksted), Center for Voksne & Velfærd (afdelingen for Forebyggelse og Rehabilitering) samt Ishøj Jobcenter (den kommunale ungeindsats og nyttejobindsats), vil vi i fællesskab "finde" 15 forskellige steder i Ishøjs kendte og ikke mindst mindre kendte natur, som kan fungere som Naturens Mødested for mange forskellige målgrupper.

Målgrupperne er i første omgang voksne, som gerne vil, men endnu ikke er begyndt at tage andre med ud i naturen: Fysioterapeuter, ergoterapeuter, ungevejledere, frivilligkoordinator, sundhedskonsulenter, pædagoger og skolelærere. Sekundære målgrupper er andre borgere i Ishøj, der via Naturens virkelige Mødesteder, bliver inspireret til at komme ud i naturen.

## Aktiviteter og virkemidler

Der nedsættes en styregruppe deltagelse fra Jobcenterets Ungeindsats, Center for Voksne og Velfærd samt Center for Dagtilbud og Uddannelse. Styregruppen har ansvaret for at projektet gennemføres ift.

projektbeskrivelsen og er ansvarlig for at kommunikerer til organisationen om projektet

Der nedsættes også en arbejdsgruppe med deltagelse fra ovenstående, plus en medarbejder fra kommunens planafdeling samt en dagtilbudsleder og eller en skoleleder. Det er arbejdsgruppens opgave at

## Naturens virkelige mødesteder - stærke fællesskaber

udføre projektet i fællesskab således, at der både sker vidensdeling og udnyttelse af gruppens samlede kompetencer og færdigheder.

Der startes med at gennemføre en brugerinddragende proces, som dels skal afdække fysiske behov (afstand, nærhed til stier, toilet, vand mv.) for de forskellige målgrupper, og dels understøtte den mentale adgang til naturen, ved at gøre opmærksom på disse 15 steder. Naturens virkelige Mødested kan være en græsplæne, et madpakkehus, det lille vandhul, lysningen i skoven, det "hemmelige" sted ved skolen, den grønne plet midt i byen osv.

Alle 15 steder skal markeres med en "signaturbænk" der består af en 40x40x200 cm. lang egetræklods, malet i rødt, som kan anvendes til flersidigt brug, f.eks.: Til at sidde på, til genoptræningsøvelser, pausebænk, fysisk træning, spisebord og meget mere.

De 15 steder skal findes i den eksisterende natur og skal kun "beklædes" med den røde træklods, et enkelt borde-bænkesæt samt et skilt med inspiration til områdets anvendelse for børn og voksne.

Når de 15 Naturens mødesteder i fællesskab er identificeret, skal der udarbejdes fysiske og elektroniske kort, som markerer hvor mødestederne findes og hvilke transportmuligheder der er for at komme derud. Det kan f.eks. være på cykel, vi bus, på gåben eller i kørestol.

Det elektroniske kort skal kunne findes på kommunens hjemmeside på [detskeriishoj.dk](http://detskeriishoj.dk) under "oplevels udendørs/Ruter og turforslag". Det trykte kort skal distribueres ud til alle målgrupperne, skoler og dagtilbud og kunne hænges op på opslagstavler mv.

De voksne, der skal tage andre voksne og børn med ud til mødestederne får tilbudt et "Uderumsledelseskursus" i mindre grupper af Ishøj Naturcenter, som skal være med til at klæde brugerne på ift. at forberede sig til og anvende naturens mødesteder året rundt. Det handler både om transport, beklædning, skabe ly og læ og om at være nysgerrig på den nære natur.

De forskellige målgrupper af ansatte i Ishøj kommune, udstyres med cykelvogn og grej, der kan lette transporten og understøtte aktiviteter på mødestederne

De store røde træklodser – "signaturbænkene" for alle 15 steder, skal males i et samarbejde mellem borgere, som er tilknyttet Ishøj Naturcenters projekt [www.naturhjelperne.dk](http://www.naturhjelperne.dk) og borgere, der er en del af jobcenterets "nytteindsats" på Bredekærgård. Disse skal også stå for samling af borde-bænkesæt og opsætning af både signaturbænke, borde-bænkesæt samt de skilte der skal stå på mødestederne.

I et samarbejde mellem Ishøj Naturcenter og Ishøj Kommunes kommunikationsafdeling vil der hver anden uge komme nyheder og inspiration ud om de forskellige mødesteder, aktiviteter, inspiration til oplevelser og samvær mv.

### Målsætninger og målgrupper

Med projektet ønsker vi først og fremmest at ramme de kommunalt ansatte voksne, som skal tage andre voksne og børn med ud i naturen.

For at voksne og børn skal knytte tættere bånd til naturen, er der brug for forbilleder i form af voksne, der kan inspirere og tage andre med ud. En engageret fysioterapeut eller ungevejleder kan gøre en stor forskel.

## Naturens virkelige mødesteder - stærke fællesskaber

Naturens virkelige mødesteder skal være med til at øge brugen af den nære natur i dagligdagen, f.eks. som en del af den forebyggende indsats, til psykisk rehabilitering, til fysisk genoptræning, til yoga, til mænd af "outdoortyperne" som vil holde pause på en træstub eller brygge kaffe på Trangia eller måske som rum for samtalerne i familieværkstedet. Mødestederne skal også inspirere lærere og pædagogisk personale til at komme mere ud i naturen med deres børn og elever

Projektets resultater og indsamlet viden, gøres offentlig tilgængeligt, og Ishøj Naturcenter vil sammen med kommunikationsafdelingen også skabe interesse og inspiration for kommunens borgere, natur- og friluftorganisationer samt medarbejdere fra andre dele af Ishøj Kommune end de som er en direkte del af projektet.

Målsætningerne er således:

- Etablere tværgående styregruppe
- Etablere tværgående arbejdsgruppe
- Udvikle 15 "Naturens Mødesteder" i eksisterende kommunal natur, som markeres med skilt, flytbart borde-bænkesæt og en rød signaturbænk/klods
- Udarbejde fysisk og elektronisk kortmateriel, der viser de 15 mødesteder
- Udarbejde et inspirationskatalog, der indeholder forslag til aktiviteter på hvert af de 15 mødesteder, og som kan tilgås via QR kode
- Afholde 5 uderumsledelseskurser for ansatte i Ishøj Kommune
- 30-50 medarbejdere i Ishøj Kommune anvender fremover mødestederne som en del af deres projekter/aktiviteter
- Mødestederne inspirerer flere borgere til at tage ud i den nære natur

### Bæredygtighed

- Egetræet til signaturbænkene er PEFC-certificeret, ligesom borde-bænkesættene og stolper til skiltene er FSC mærket.
- Malingen til signaturbænkene er svanemærket
- Der anvendes eksisterende kommunikationsplatforme, så der ikke bruges ressourcer på at udvikle nye
- Kortmaterialet bliver trykt hos trykkeri, der er Cradle to Cradle certificeret og CO2 neutralt
- Cykelvogne og grej til aktiviteter anskaffes i høj kvalitet, så de kan anvendes af mange og gennem mange år

Det skal være muligt at komme til alle Naturens mødesteder uden brug af bil

Der gennemføres en brugerinddragende proces, som både involverer ansatte i Ishøj kommune, en del af de borgere, som er tilknyttet aktiviteter og projekter inden for Center for Voksne og Velfærd og Jobcenteret samt elever på specialskolen Ishøjgård.

Der nedsættes en tværgående styregruppe, en tværgående arbejdsgruppe samt sikres kommunikation til borgerne og orientering af de politiske fagudvalg

# Naturens virkelige mødesteder - stærke fællesskaber

Den fremtidige drift sikres gennem aftaler med jobcenterets nytteindsats og naturcenterets sociale tilbud [www.naturhjelperne.dk](http://www.naturhjelperne.dk)

## Økonomi – budget og finansiering

Projektets samlede økonomi udgør 631.300 kr. hvoraf Ishøj Kommune medfinansierer de 189.390 kr. Se vedhæftede budget.

## Kommunikation og vidensdeling

I samarbejde med Ishøj Kommunes kommunikationsafdeling skal projektets fremdrift og resultater synliggøres på både kommunens hjemmeside og facebookside, på [www.detskeriishoj.dk](http://www.detskeriishoj.dk) og gennem naturcenterets formidlingsplatforme. "Sjællandske Nyheder" vil også blive inviteret ind i kommunikationsdelen.

Styregruppen udarbejder løbende orienteringspunkter til de 4 politiske fagudvalg:

"Social- og Sundhedsudvalget", "Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget", "Klima- og Miljøudvalget" og "Børne- og Undervisningsudvalget".

Desuden deltages i møde i Det grønne råd, for at invitere rådet ind i drøftelse om, hvordan projektet kan komme flest mulige til gode, herunder Natur- og friluftorganisationer.

Efter projektets evaluering, skal der tages stilling til, om projektet kan udbredes til andre kommuner.

## Risici og ændrede forudsætninger

I en kommunal kontekst er der altid mulighed for, at et projekt som dette vil kunne få ændrede forudsætninger på baggrund af politiske ønsker/omprioriteringer. For at mindske sårbarheden skal projektet arbejde tværkommunalt, og således stå på flere ben med mange forskellige brugergrupper.

Der er også risikoen for, at både nyttejobindsats og naturhjelperne ramler ind i nye forudsætninger, og derfor vil Center for Byudvikling og Natur være en kommende potentiel samarbejdspartner.

Projektet hviler på en række politiske vedtagne politikker, strategier og handleplaner:

### Udvalgte dele af Klimaplan 2023, som projektet understøtter:

- *Synliggørelse af det eksisterende stinet*: Naturens virkelige mødesteder kan være med til at skabe nye oplevelsesmuligheder langs eksisterende stier

### Udvalgte dele af Velfærdspolitikken, som projektet understøtter:

*At der fokuseres på forebyggende indsatser, så folkesundheden i Ishøj forbedres både i forhold til fysisk, social og mental sundhed*. Mødestederne kan anvendes til både fysisk genoptræning og forebyggelse samt mental rehabilitering

### Udvalgte dele af Miljøpolitikken, som projektet understøtter:

# Naturens virkelige mødesteder - stærke fællesskaber

*Ishøj Kommune har masser af vand og natur. Det er ikke altid til at se det, hvis man ikke lige ved det. Derfor skal vi blive bedre til at fortælle om alle de herligheder, vi har. Målet er, at der er flere fra Ishøj og flere uden for Ishøj, der opdager og bruger vores natur. Mødestederne er en ny måde at invitere borgere i Ishøj ud i naturen.*

## **Udvalgte dele af Natur- og Friluftspolitik, som projektet understøtter:**

*- Ishøj har en perlerække af naturområder og smukke landskaber, men kendskabet til dem kunne være større. Selv indenfor kommunens egne grænser kunne kendskabet til alle de naturoplevelser, som kommunen kan tilbyde, være større. Med et øget kendskab til naturværdierne bliver vi også bedre til at passe på dem og bruge dem. Naturens virkelige mødesteder er 15 små samlingssteder og adgangsporte til naturen.*

## **Udvalgte dele af Handleplanen for biodiversitet som projektet understøtter:**

*- Tværkommunal naturindsats: "Læringsforløb der fremmer børns relation til naturen", her vil projektet spille aktivt ind*  
*- Samarbejde med Ishøj Naturcenter om biodiversitet i børnehøjde. Styrke den fysiske formidling i naturen: Også her understøtter projektet ønsker til handling*

## **Evaluering og forankring**

Evalueringen af projektet vil dels indeholde en survey til de kendte brugere af Naturens virkelige Mødesteder, og dels en række kvalitative interviews med en række nøglepersoner der har været involveret i projektet. Desuden vil evalueringen blive holdt op imod de politiske ønsker og mål, der er omtalt tidligere i denne projektbeskrivelse.

Formålet med evalueringen er dels at afdække den eksisterende brug af mødestederne, og dels at lede efter måder hvorpå både kendskab og venskab til mødestederne kan øges endnu mere. Slutteligt skal det på baggrund af evalueringen drøftes, om konceptet kan bredes ud til andre kommuner.

De 15 mødesteder forankres ansvarsmæssigt hos Ishøj Naturcenter i samarbejde med Center for Voksne og Velfærd og Jobcenterets ungeenhed. Det er [www.naturhjelperne.dk](http://www.naturhjelperne.dk) der står for den fortsatte vedligeholdelse.

## **Organisation og samarbejdsrelationer**

Styregruppen vil bestå af medarbejdere fra nedenstående enheder:

- Ishøj Naturcenter, som er en del af det kommunale Center for dagtilbud og uddannelse, og er det lokale kompetencecenter for natur og friluftsliv. På naturcenteret er der ansat 3 velkvalificerede naturvejledere. Naturcenteret driver [www.naturhjelperne.dk](http://www.naturhjelperne.dk) der er et tilbud om beskyttet beskæftigelse og til unge under 30 der har brug for mentorforløb.
- Ishøjgård (specialskole, aflastningstilbud og familieværksted),
- Center for Voksne & Velfærd (afdelingen for Forebyggelse og Rehabilitering)
- Ishøj Jobcenter (den kommunale ungeindsats og nyttejobindsats),

## **Naturens virkelige mødesteder - stærke fællesskaber**

Arbejdsgruppen vil bestå af medarbejdere fra ovenstående enheder samt Ishøj kommunes planafdeling en medarbejder fra Center for Byudvikling og Natur samt en repræsentant for dagplejen /dagtilbud

Desuden vil der være samarbejde med Ishøjs Grønt Forum og Bredekærgård (der driftes af Center for Kultur- og Fritid), som stiller et mobilt savværk til rådighed for fremtidig tilvirkning af signeturbænke.

Projektet vil desuden blive løftet ind på Skoleledermøder og Dagtilbudsledermøder.